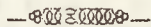

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia.
— Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Wiadomości han-
dlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. marca. Na założenie funduszu inwalidów barona Haynau wpłynęła do c. k. urzędu obwodowego w Tarnopolu kwota 7 zlr. 16 kr. m. k. ze składki urzędowej za staraniem dominium Skalat.

Co z wyrazem podziękowania podaje się do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 17. marca. Odnośnie do najwyższego patentu z 29. października 1849 o zaprowadzeniu podatku od dochodów, ogłoszonego prowincjonalnymi gazetami, w okregu zaś miasta w drodze zwyczajnej przez łandwójtów do powszechnej podanego wiadomości, oznajmia się niniejszem, że dekretem wysokiego ministerstwa finansów, z dnia 11. stycznia 1850 l. 11728 dopełnienie tegoż patentu rozporządzeniem zostało, a zarazem i przepis nadszedł, według którego podatkowe fassy (zeznania) sporządzone, i podawane tudzież podatki wymierzone, na należytość zapisane i za rok administracyjny 1850 płacone być mają; toż rozporządzenie, na mocy dekretu c. k. prezydium krajowego z dnia 22. lutego r. b. l. 3645 ogłasza się w załączeniu do powszechnego zastosowania się. — Podług onego maja

1) Wszyscy do podatku obowiązani, którzy według postanowień zawartych w 3. i 4. §. najwyższego patentu z dnia 29. października 1849 i 1. §. rozporządzenia z dnia 11. stycznia r. b. posiadają dochód podatkowi dochodowemu podlegający, swoje fassy najdalej do 20. kwietnia 1850 w ratuszu podać do komisji, końcem odbierania fassy i wymiaru podatku dochodowego osobno ustanowionej.

2) W tymże samym czasie mają być także oznaczone paragrafem 12. patentu z dnia 29. października 1849 oznajmienia dotyczące się stałych rocznych poborów, przez owe osoby podane, które do wypłaty rzeczonych poborów są obowiązane.

3) Fassy i oznajmienia w 1. i 2. §. oznaczone wystawiać należy podług drukowanych wzorów. Tychże drukowanych arkuszy dostać można będzie bezpłatnie u łandwójtów, lub w biurze podatkowym magistratu lub w c. k. urzędzie obwodowym albo nareszcie w urzędzie podatkowym (w zabudowaniu cyrkularnem.)

4) W tych drukowanych arkuszach mają fasyonujący, rubryki wytknięte dokładnie i sumiennie powypełniać, i takowe z zatwierdzeniem przy końcu fassy umieszczonem: iż wszystkie podania podług najlepszej wiedzy i sumienia pod przysięgą i wiarą uczciwego obywatela, uczynione zostały, podpisać, oraz dzień i miejsce wystawienia fassy dotożyć.

Bliższych informacyi co do układu fassy zasięgnąć można u łandwójtów, i w biurze podatkowym Magistratu.

Podane fassy będą przez osobną komisję, złożoną z dwóch politycznych i jednego finansowego urzędnika, tudzież z mężów zaufania ze stosunkami i przedsiębiorstwem podatkującego dokładnie obeznanymi rozpoznawane i w razie potrzeby sprostowane.

Oprócz rzeczonych członków komisji w miarę postępu urzędowych czynności tejsze komisji, powołani będą z owych dzielnic miasta, w których się siedziba podatkującego lub przedsiębiorstw znajduje, jeszcze dwaj inni mężowie zaufania, w celu zasięgnięcia od nich potrzebnych objaśnień.

Każdy fasyonujący obowiązany jest uznane przez urzęda niedokładności fassy w wyznaczonym mu czasie uzupełnić i sprostować i potrzebne wyjaśnienia udzielać. — Równie jest obowiązkiem każdego dawać urzędowi ustnie lub pisemnie żądanych objaśnień co do sprawdzenia stosunków, na których zeznania i wyrachowanie jego dochodów polega.

7) Po ukończeniu rozpoznaniu fassy i sprostowaniu onychże, komisya wymierzy podatek, i zawiadomi o tem podatkującego wydaniem osobnego nakazu do płacenia podatku dochodowego.

8) Jeżeliby który z podatkujących uchwalał powiatowej komisji jako pierwszej instancyi, co do obowiązku płacenia lub wymiaru po-

datku czuł się być pokrzywdzonym; natenczas może wnieść swoje przedstawienie do komisji krajowej, która jako instancya najwyższa takowe zażalenie ostatecznie rozstrzygnie. — Przeciw rozstrzygnięciu krajowej komisji nie wolno dalej rekursować, a podobne rekursa nie mają mocy powstrzymującej uiszczenie podatku. Nakoniec:

9) Podaje się do publicznej wiadomości, iż ktoby wezwaniu względem podania fassy, lub innych wykazów w oznaczonym mu czasie zadość nie uczynił, ze strony urzędu pieniężnymi karami do tego przynaglonym będzie, tudzież że w przypadkach, gdyby obowiązany do podatku, ulegający podatkowi dochód zataił, albo przez niepodanie fassy lub oznajmienia w oznaczonym czasie, siebie lub kogo innego od podatku uchylił, we fassy lub oznajmieniu stosunki na wymiar podatku przeważnie pływające tak niedokładnie wyszczególnił, iż przeto podatek zupełnie nie nałożonym, lub w mniejszej ilości od przepisu wymierzonym został, ten podpadnie karze §. 33. patentu ustanowionej.

Niniejsze uwiadomienie każdy właściciel domu obznajmiwszy się poprzód z takowem: ma swoim czynszownikom udzielić, takowe na odwrotnej stronie podpisać, ogłoszenie onego od stron podpisem ich nazwisk stwierdzić, i najdalej do 10. kwietnia 1850 urzędowi łandwójtowskiemu zwrócić.

Z Magistratu c. k. stołecznego miasta Lwowa.

Karol Hoepflingen - Bergendorf,

c. k. radzca rządów krajowych i przełożony magistratu.

Jan Zarzycki,

radzca magistratu.

(Mianowania.)

Wiedeń, 24. marca. Jego ces. Mość raczył na wniosek ministra sprawiedliwości najwyższem postanowieniem z 19. marca 1850 mianować najlaskawiej radzcę lwow. sądu szlacheckiego kawalera Jakuba Gołaszewskiego, radzcę tarnowskiego sądu szlach. Józefa Schabenbeck, radzcę lwow. sądu kryminalnego Ignacego Macielińskiego, radzcę sądu krym. w Wiśniczku Walentego Bielawskiego, i radzcę lwow. sądu krym. Karola Poglię — radzcami galicyjskiego sądu apelacyjnego. (G. W.)

(Depeszy telegraficzne.)

Wiedeń, 25. marca. Litografowana korespondencya austriacka zawiera następujące depesze telegraficzne:

I. Tryest, 25. marca. (Depesza nadeszła do Wiednia o 2^{1/2} godzinie po południu.) Z Pyreusza 19. b. m. Niepewność położenia politycznego trwa ciągle. Anglicy puscili na wolność jedenaście z pojmanyh okrętów. Wczoraj przybył do Aten angielski kurjer z depeszami z Londynu.

II. Tryest, 25. marca. (Depesza nadeszła o 9 godz. rano.) Turyn, 22. marca. Krążą tu nawet w towarzystwach dobrze zawiadomionych pogłoski o bliskiej zmianie gabinetu. Powodem do tego ma być ustawa Siccarda.

III. Paryż, 23. marca. Większość komisji wybranej do rozpoznania projektu ustawy względem druku przedłożonego zgromadzeniu narodowemu, okazuje się sprzyjającą temu projektowi. W krótkce ma stronnictwo góry wydać manifest przeciw ustawom represyjnym. — Renta 90 fr. 45 cent. 3procentowe papiery 55 fr 65 cent.

IV. Berlin, 24. marca. Król wirtenberski ambasador u dworu berlińskiego odebrał wczoraj wieczór swoje paszporta i dnia rano wyjechał z Berlina.

(Powodem do tego stanowczego kroku zdaje się być ogłoszone w dzisiejszym „Staatsanzeiger“ odwołanie ambasadora pruskiego ze Sztutgardy.)

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 22. marca. Z powodu częstego wdzierania się włoskich handlarzy w prawa zarobku kupeów obywateli, rozkazało ministeryum handlu wytknąć włoskim handlarzom te artykuły, które im rozwolnić są pozwolone, to jest: oliwę, włoskie owoce, ryż, sardale, bobkowe liście, ostrygi, muszle, kalamari itp. sprzedającym zaś owoce południowe ograniczono ten handel tylko na cytryny, pomarańcze i wszelkie gatunki owoców.

W krótkim przyciągu następującego po sobie czasu przybyli tu wczoraj dwaj ces. rosyjskie kurjery.

Wczoraj odbyła się wielka rada ministeryalna, na którą także F. Z. M. baron Jelaczyc był zaproszony.

Cesarz Jego Mość zamyśla dla piechoty zaprowadzić przyłbice (Pikelhauben), na które już przedłożone są wzory, dla kawaleryi pozostaną te same hełmy, jednakże mają inną formę otrzymać.

(Uchwała kapituły orderu Maryi Terezyi.)

Wiedeń, 23go marca. W moc uchwały ostatniej kapituły orderu Maryi-Terezyi mianowano według doniesienia dziennika „Sol-

datenfreund“ 26. orderowych kawalerów. Feldmarszałek książę Windischgrätz miał „za szczególne swoje zasługi złożone w roku 1848 w którym dopełnił organizacji armii, uspokoił Wiedeń i położył kres rewolucji“ — otrzymać order wielkiego krzyża, waleczny zaś generał kawaleryi hrabia Schlik, krzyż komandorski tego najwyższego orderu wojskowego. (Ll.)

(Lekarze poszukiwani dla szkoły medycynarnej w Kairze.)

Praga, 17. marca. Onegaj przybył tu sekretarz wicekróla Egiptu z poleceniem od swego pana pozyskania niemieckich lekarzy dla medycynarnej szkoły w Kairo. Ofiaruje znaczne pensje roczne. Warunki, które profesorowi kliniki podano, są: Wykład przedmiotów w języku francuskim i uorganizowanie szkoły i szpitalu; z namienioną posadą połączona jest godność przybocznego lekarza Baszy, tudzież roczna pensja 20,000 zlr. Jestto dowód, że Wschód pokłada szczególniejsze zaufanie w medycynie niemieckiej, gdyż Basza polecił wyraźnie, aby wyłącznie niemieckich lekarzy poszukiwano.

(Dr. Halla wezwany do Kairo.)

Praga, 19. marca. Dr. Halla, który niedawno założył tu poliklinikę, otrzymał od Nubar Beja, sekretarza wicekróla Egiptu wezwanie do Kairo na profesora kliniki, dyrektora i organizatora zakładu medycyny, tudzież lekarza panującej familii z pensją roczną 10,000 zr. m. k.

(Wiadomości z obwodu Cattaro.)

Cattaro, 8. marca. Sprawa tycząca się odmówienia podatków i posłuszeństwa, jest już zupełnie załatwiona. W Budua wpływają do kas z takim pośpiechem zaległe podatki, że aż wojskiem musiano odpychać cisnących się do płacenia.

Komendant ekspedycji, pułkownik Mamula, zwiędził dnia 2. na wojennym paropływie Custozza oddanym do jego dyspozycji Castelnouova, a dnia 3. Budua, a za powrotem swoim odkomenderował do Castelnouova oddział strzelców, następnie kazał 50 strzelcom czwartego batalionu obsadzić opróżnione między Cattaro i Budua stanowisko Szutvora.

Przyzwolony z początku tylko dla pułku piechoty barona Hess dodatek pięciu krajcarów m. k. na każdego żołnierza, rozciągnięto teraz dla całego wojska obwodu Cattaro. Korpus oficerów od kapitana niżej otrzymują połowę należitości naturalistów wojennych tudzież 8 r. dodatku. Z powodu drożyzny spodziewają się także tego samego uwzględnienia stojące tu ciągle korpusty i inne bransze wojskowe. W szpitalu wojskowym pojawia się tyfus, i już wydarzyły się z powodu tej choroby przypadki śmierci.

W stronie południowej postępuje od kilku dni spieszno, lubo o cały miesiąc spóźniona, wegetacja wiosenna; wierzby zielenią się, brzoskwinie i inne delikatne drzewa kwitną. Na jałowych gruntach ujrzyć gdzie niegdzie robotników, ale daleko w mniejszej liczbie niż dawniej, a szczególnie takich robotników, jakich wymaga ta skąpa, nieurodzajna ziemia, której prawie trzy czwarte części kamieniem są pokryte.

Wiośniane powietrze topi także śnieg na skałach Czernogorców, którzy już w znaczniejszej ilości przywożą do Cattaro drobne wędzone ryby morskie, owcze, wołowe i koźle skóry tudzież kartofle, przezco nasz port cokolwiek więcej ożywiać się zaczyna.

(Kurs wiedeński z 23. marca 1850.)

Obligacje długu pańs. 5⁰/₁₀₀ — 92⁷/₈; 4¹/₂⁰/₁₀₀ — 82; 4⁰/₁₀₀ — 72; 2¹/₂⁰/₁₀₀ — 49. Akcje bank. 1092. Losy z 1834 r. 163 z 1839 r. 106¹/₄. Akcje kolei półn. 106¹/₂.

Portugalia.

(Książę Terceira. — Wytrwałość i energia ministerstwa.)

Lizbona, 4. marca. „Diario di Governo“ zawiera kontrasygnowany przez hrabię Thomar dekret królewski z 3. b. m., mocą którego ma książę Terceira oprócz urzędu nadkoniuszego piastować także urząd pierwszego ochmistrza królew. dworu.

Wytrwałość i ogleńność wspieranego od obu izb ministerstwa odnoszą pożądaną skutek. Interesa wzmagają się coraz bardziej a zaufanie i spokój panują wszędzie mimo zabiegów rewolucyjnych. Rząd nakazał przedsiębrać rozmaite roboty dla dobra ogólnego. Dyskusya nad projektem do ustawy o druku ma się wkrótce rozpocząć. Ustawa ta, której większość narodu żąda jako konieczną w obec tylu niebezpieczeństw, jakimi niesforność prasy krajowej zagraża społeczeństwu, ogranicza się głównie na tem, aby terazniejszy niedolny i bezwładny trybunał, który dotąd rozstrzygał przestępstwa druku, zastąpiono innym, z światłych sędziów złożonym, którzyby pod względem pełnienia obowiązku swego większą podali rękojmię. Ustawa ta ułożona jest zupełnie na wzór dzisiejszej francuskiej ustawy o druku, tylko z łagodniejszymi przepisami. (G. W.)

Hyszpania.

(Ruch w arsenale marynarskim. — Książę Joinville oczekiwany w Sewilli.)

Madryt, 7. marca. „Comercio de Cadix“ donosi: Dowiedzieliśmy się temi dniami, że w arsenale marynarskim w Carraca pracują dniem i nocą nad tem, aby fregaty „Esperanza“ i „Cortes“, statek parowy „Blasco de Garay“ i korwetę „Villa de Bilbao“ przygotować jak najprędzej do wyprawy na morze. Trzy pierwsze okręta odpłyną niezwłocznie do stacyi w Havanna, a „Villa de Bilbao“ dopłynię do Manilla, aby tamże pozostać. Wysłanie obu wspomnianych fregat dla wzmocnienia siły morskiej przy wyspie Cuba, jako też odjazd statków parowych „Colon“ i „Pizaro“, które również przeznaczone dla wyspy Cuba, potwierdzają ostatnie doniesienia, jakie odnośnie do misyi hrab. Mirasol otrzymaliśmy z Madrytu.

„Heraldo“ pisze: Księcia Joinville oczekują za kilka dni w Sewilli. Sekretarz księcia, p. de Latour, odjechał 4. b. m. do Cadix, aby go przyjąć tamże. (G. W.)

Anglia.

(Zgromadzenie członków parlamentu w hotelu Downingstreet. — Mocya pana Hutt w izbie niższej.)

Londyn, 19. marca. Lord John Russell wezwał dziś do hotelu Downingstreet członków parlamentu, którzy trzymają z rządem; blisko 160 deputowanych było obecnych. Lord John Russell zabrał głos i oświadczył, że jeżeli mocya, która p. Hutt ma przedłożyć dziś wieczór w izbie niższej, aby eskadra stacyonowana na wybrzeżu Afryki dla przytłumienia handlu niewolnikami została odwołana, będzie przyjęta, tedy będzie on zniewolony podać się do dymisji. Lord Palmerston potwierdził ze swojej strony deklarację swego kolegi.

Pan Hume oświadczył, iż nawet w razie przyjęcia tej mocyi niewidzi powodu dla czego lord John Russell miał występować z gabinetu. Lord Henry Vane i p. E. Denison oświadczyli się za mocją pana Hutt a zgromadzenie rozeszło się jak się zdaje bez powzięcia stałego postanowienia.

Pan Hutt przedłożył istotnie na początku dzisiejszego posiedzenia izby niższej mocję wzywając do ułożenia adresu do królowej z prośbą, aby wydała rozkazy do rozpoczęcia niezwłocznie układów w celu uwolnienia Anglii od wszystkich traktatów i zobowiązań zawartych z obcemi mocarstwami względem utrzymywania okrętów zbrojnych na wybrzeżu afrykańskim ku przytłumieniu handlu niewolnikami.

Rozwijając swoją propozycję opierał się mowca na rozmaitych argumentach podanych przez przeciwników systemu, według którego obecnie rząd postępuje przytłumiając handel niewolnikami. Zwrócił na to uwagę, iż ofiary jakie Anglia ponosi od r. 1840 nie wywarły wcale pożądanego skutku; że handel niewolnikami obecnie więcej niż kiedykolwiek jest ożywiony, że ten handel tylko się prowadzi z daleko większą srogością, jak dawniej i z większem nierównie niebezpieczeństwem życia dla nieszczęśliwych murzynów z powodu okropnych środków ostrożności, jakich używają handlujący niewolnikami by ująć baczności i ściganiu krzyżujących okrętów. Anglia wydaje rocznie więcej jak 700,000 funt. szt. na tę służbę i już nieraz załogi tych okrętów decymowane były przez febrę. Czas już, rzekł p. Hutt, położyć koniec tym niepotrzebnym ofiarom.

P. Gladstone poparł tę propozycję twierdząc, iż utrzymywanie eskadry na wybrzeżu afrykańskim nieprzyniosło żadnej korzyści w przytłumieniu handlu niewolnikami. Zależy na tem bez wątpienia, aby świat był przekonany, że Anglia szczerze pragnie zniesienia handlu niewolnikami. Lecz po przyjęciu bilu zezwalającego na przywóz cukru produkowanego na koloniach, gdzie niewolnictwo nieustaje, trudno sądzić, aby świat uwierzył w tę szczerłość rządu angielskiego.

Aby utrzymanie eskadry było skuteczne należy przedewszystkiem znieść bil względem cukrów, potrzeba aby Anglia była upoważniona przetrząsać okręta francuskie i amerykańskie i aby mogła zniewolić Hyszpanię i Brazylię do dotrzymania zawartych traktatów.

Lord John Russell i p. Labouchère oświadczyli się w imieniu rządu przeciw tej mocji. Lord John Russell wystąpił silnie przeciw projektowi tego wstecznego postępowania zwiastującego światu, że Anglia po tak wielkich ofiarach uznaje ich bezwładność i chce zupełną zostawić wolność handlowi niewolnikami. Sprawa jest dobra, święta i moralna i nie niemoże przeszkodzić jej zwycięstwu, chyba tylko brak odwagi moralnej i wytrwałości ze strony Anglii.

Izba przystąpiła do głosowania i odrzuciła mocję większością 232 głosów przeciw 154.

Francya.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodowem.)

Paryż, 19. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego rozpoczęto dalszą dyskusję nad nową ustawą względem stęplów od weksłów, akcji i t. p. Większa część zgromadzenia mało tylko zwracała uwagi na dyskusję, którą wnet przerwało sprawozdanie o wyborach w niższej Alzacyi. Podano 97000 głosów z których 57000 padło na 5 kandydatów socjalistycznych. Wybory uznano ważnemi z zastrzeżeniem przedłożenia dokumentów wykazujących wiek i narodowość wybranych. — Potem przystąpiono znowu do dyskusyi nad ustawą stęplową. Dłuższą debatę wywołał wniosek wydziału, przeciw któremu oświadczyło się ministerjum. Wydział bowiem żąda, aby na przeniesienie rentów nałożono stępel 1 procent. Ducos sprzeciwił się upodatkowaniu przeniesienia rentów utrzymując iż zaprowadzenie tego podatku sprzeciwia się prawu o ile naruszy renty już istniejące i jest niepolityczne o ile zmniejszy wartość rent publicznych i spłoszy obce kapitały. Mowca chwalił rząd przewidywający i konstytuujący iż sumiennie miały w poszanowaniu dług państwa i przestrzegał, aby tego długu nienaruszano zwłaszcza w chwili gdzie całe społeczeństwo jest wstrząśnione a nawet prawo własności zakwestyonowane. Według jego podania znajduje się we Francyi 3128 osób mających 5000 franków lub więcej w rentach państwa, około 160,000, mających między 100 a 5000 franków w rentach, 416833 mających 100 franków tych rentów.

Zapowiedzianych ustaw względem druku nieprzedłożono jeszcze izbie. W sali konferencyjnej zgromadzenia narodowego rozmawiano o nich bardzo wiele równie jak o wyjść mających rozporządzeniach policyjnych względem wszystkich w Paryżu nieosiadłych indywiduów. (D. Ref.)

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z 20. marca.)

Paryż, 20. marca. Projekta do ustaw, o których od kilku dni już jest mowa w Paryżu, a których przedłożenie codzienne zapowiadane jest na nazajutrz, nie zostały jeszcze przedłożone zgromadzeniu narodowemu na posiedzeniu dzisiejszem. Jednak zdaje się, iż te projekta już ostatecznie są zadecydowane, lecz rząd się waha; chciałby bowiem jeszcze nim je przedłożyć być pewnym ich przyjęcia a z drugiej strony zdaje się przeciw nim znaczna gotować opozycya. Gabinet naradza się przeto z wszystkimi odcieniami większości konferując bądź z głównymi reprezentantami większości w zgromadzeniu narodowem, bądź z głównymi redaktorami najznakomitszych umiarkowanych dzienników. Zdaje się jednak, iż te rozmaite zdania nieprzywiodły dotychczas rządowi do żadnej stanowczej decyzji. Mimo to utrzymują z pewnością, że te projekta niezawodnie będą przedłożone. Da się to wkrótce widzieć.

Na dzisiejszem posiedzeniu skończyło zgromadzenie narodowe dyskusję nad ustawą względem stępu papierów handlowych. Mimo usiłowań panów Berryer, Passy i Fould, którzy się oświadczyli równie jak to p. Ducos uczynił dnia wczorajszego przeciw temu projektowi, przyjęła izba znaczną większością 400 głosów przeciw 252 zasadę wyrzeczoną w projekcie przez komisję przeciw chęciom rządu.

(Ind.)

(Konferencya ministrów z głównymi członkami trzech stronnictw.)

Paryż, 19. marca. Mówią tu wiele o odbytej przedwczoraj wieczór konferencyi ministrów z głównymi członkami trzech stronnictw stanowiących większość zgromadzenia narodowego. Na tej konferencyi, która przeszło dwie godzin trwała, naradzano się nad najstosowniejzemi środkami do zwalczania socjalizmu. Lubo jak słycać ministerium samo na to zgromadzenie wezwało, odstąpiło jednak, jak to już naprzód umówiono pierwsze słowo reprezentantom większości parlamentarnej. Montalembert skreślił najpierwej w dobitnych słowach stosunek jaki z powodu ostatnich wyborów wynikł dla partii konserwacyjnej, ze stosunku tego wywodził mowca naglącą potrzebę energicznych ustaw przeciw drukowi, przeciw zgromadzeniom wyborczym a nawet, jak zapewniają przeciw sądowi przysięgłych i przeciw powszechnemu głosowaniu. Nakoniec zapytał ministerium, czyli jest gotowe przyczynić się do tego dzieła ocalenia Francyi. Ministerium przyjęło to wezwanie, a Orleaniści i Bonapartyści przyrzekli, iż wspierać będą rząd we wszystkich krokach, które przedsięwzięcie. Tylko legitymiści wystąpili z stanowczą i wcale niespodziewaną opozycją. Oświadczyli bez ogródki, iż niesprzyjają za daleko posuniętym krokowi reakcyjnemu i przypomnieli, iż już stawili opór ustawie o burmistrzach i nadal trwać będą w opozycyi. — Koryfeusze partii legitymistycznej zapewnili oraz, że gdyby nawet osobiście przystąpili do kroków reakcyjnych, to ich partya w takim razie nieposzłaby za ich przykładem. — Mimo to słycać z pewnością, że rząd w tych dniach przedłoży zgromadzeniu narodowemu kilka projektów do ustaw wymierzonych przeciw socjalizmowi; i tak przedłożony ma być projekt przeciw drukowi względem podwyższenia kaucyi i przywrócenia stępu, projekt zniżający liczbę głosów potrzebnych do skazania w sądach przysięgłych, projekt względem zgromadzeń wyborczych, względem deportacyi itp. Paryż przytem jest zupełnie spokojny, równie jak większe miasta po departamentach, gdzie jednak, jak łatwo pojąć, zwycięstwo socjalistów w Paryżu wielką zrobiło sensację i ożywiło nadzieje partii rewolucyjnej. — Tylko plac bastyli w Paryżu robi wyjątek, ponieważ tam ciągle jeszcze zgromadzają się tłumy ludu około kolumny lipcowej. (D.R.)

Telegraficzna depeza. Paryż, środa, 20. lutego. o 8 godzinie wieczór. 5⁰/₀ 91.75, 3⁰/₀ 56.60. Według krążących wieści miano powstańców czerwcowych stawionych przed sąd przysięgłych departamentu Morbihan, uznać za niewinnych.

(Ll.)

(Kurs giełdy paryskiej z 20. marca.)

Renty 5⁰/₀ — 91.65; 3⁰/₀ — 56.55.

Włochy.

(Ustawa o wagach i miarach przyjęta w izbie deputowanych.)

Turyń. Izba deputowanych przyjęła znaczną większością głosów ustawę o wagach i miarach, uchwalivszy poprzednio, że zastosowanie systemu metrico-decymalnego będzie obowiązujące dopiero w r. 1855.

(Ind.)

(Armia katolicka. — Szczególne zdarzenie. — Jen. Cordova. — Hiszpańskie wojska powracają do domu.)

Rzym, 6. marca. Powszechna rozmowa toczy się teraz o utworzeniu armii katolickiej. Ojciec święty otrzymał, jak opowiadają, od katolickich mocarstw pozwolenie werbowania dla siebie żołnierzy. Maja przeto być utworzone cztery legie, niemiecka, francuska, hiszpańska i włoska, pod dowództwem zdatnych a najszczególniej bogobojnych oficerów. Aż do zupełnego utworzenia tych legionów pozostaną francuskie i austriackie korpusy okupacyjne tam, gdzie są, co zapewne jeszcze przez niejakiś czas potrwa. — Podczas ostatniego trawienia jakiegos parobka, za znalezieniem przy nim sztyletu i zagrożeniem śmiercią, wydarzył się szczególniejszy epizod. Gdy wojsko na piazza del Popolo z trzech stron uformowało czworobok i w pośród niego wprowadzono delikwenta, wystąpił czarno ubrany człowiek, i zbliżywszy się do komenderującego francuskiego pułkownika rzekł: „Jeżeli ma paść ofiara, oto stoi męczennik przed Wami. Proszę Was każeć mnie zamiast tego nieszczęśliwego rozstrzelać!“ Pułkownik postrzegłszy, że tu się zanosi na scenę teatralną, odpowiedział całkiem spokojnie: „Żałuję przyjacielu, że do tego, czego żądasz, przychylić się nie mogę. Ten oto jest osądzony, a ja nie mogę go u-

wolnić. Ale jeżeli sobie życzysz koniecznie, aby cię rozstrzelano, pójdz do domu, schowaj sztylet albo ostry nóż do kieszeni, potem przyjdź i zgłoś się do mnie, a ja przyrzekam ci, że twoja prośbę popierać będę.“ Męczennik oddalił się, ale już więcej nie powrócił. — Jenerał Cordova odplynął dnia 4. z Civitavecchia paropływem Colombo do Barcelony. — Hiszpańskie wojska, jakie się tylko w papieżkiem państwie znajdowały, wsiadły na okręt w Terracina i również powróciły do domu.

(Program powrotu Papieża. — Publiczne bezpieczeństwo zagrożone.)

Rzym. „Nazionale“ donosi: Dnia 12. zamknięto dyplomatyczny protokół w Portici, a dobrze w tej mierze zainformowani zapewniają, że papież za powrotem swoim do Rzymu nada konstytucyę podobną do austriackiej. Wraz z przybyciem Jego Ś. ma się odbyć tajne konsystoryum. Powracającemu papieżowi towarzyszyć mają: król Neapolitański, dowódzcy wojskowi hrabia Radetzky, Nunziante, Cordova i Baraguay d'Hilliers. Kapituły św. Piotra, św. Jana Laterańskiego i św. Maryi „Maggiore“ wyjdą naprzeciw papieża na trzy mil włoskich. Zwierzchności municypalne oczekiwać go będą w Albano. Ubogim wydziela pewną ilość chleba i mięsa, a nadto rozdawać będą zwykłe podczas uroczystych obchodów jałmużny. — Na murach miejskich poprzylepiano wczoraj dekret Mazziniego, a dla złudzenia policji opatrzone plakaty te herbem i pieczęcią papieżką. Publiczne bezpieczeństwo zagrożone z powodu łupieżstw i napadów rozbójniczych, które się tu w jasny dzień wydarzają. Kilku obcych posłów przybyło już do Rzymu, i jeszcze spodziewają się austriackiego. — Bogatego hrabię S... uwięziono za fałszowanie banknotów.

Niemce.

(Wiadomości w sprawach dyplomatycznych.)

Frankfurt, 19. marca. Z pewnego źródła dowiadujemy się, że ces. austriacki pełnomocny minister przy wolnem mieście Frankfurcie, Baron Menshengen, zakomunikował dziś urzędownie starszemu panu burmistrzowi Heyden odpis noty przesłanej od ces. król. prezydenta ministrów księcia Schwarzenberg pod dniem 13go marca do posłów: Bawarskiego, Saskiego i Wirtemberskiego w Wiedniu i zgadzającej się zupełnie z propozycjami w Mnichowskiej konwencyi tych trzech rządów z dnia 27go lutego, i zaproponował także w senacie przyjęcie tych propozycyi. Z ostatnich słów tego dokumentu dowiadujemy się, że gabinet austriacki przesłał ten sam projekt za pomocą okólnikowej depezy z dnia 14. marca także Prusom, tudzież wszystkim innym sprzymierzeńcom. — Pan Bülow mianowany przez Jego Mość króla Duńskiego pełnomocnikiem Holsztynu i Lauenburga przy związkowej komisji centralnej, jednakże przy tej jeszcze niezawierzyteliony, odjechał ztąd wczoraj do Kopenhagi z powrotem.

(Sprawy Szlezwig - Holsztyńskie.)

Altona, 17go marca. Odezwą od namiestnictwa wydaną zostało zgromadzenie krajowe zwołane na wtorek t. j. 19. b. m.

Flensburg, 13. marca. Możemy donieść za rzecz pewną, że wszystkie tak pruskie jako też szwedzkie i norwęgskie wojska eksekucyjne zostały już odwołane; pierwsze wyruszają najpewniej ku południowej granicy Holsztynu pomiędzy Szlezwigiem i Tondern, ostatnie zaś do Flensburgu, gdzie oprócz kilku oddziałów tylko, które pozostaną na załodze w Apenrode i Hadersleben, mają być ściągnięte do koszar. Jenerał Malmborg jest obecnie tutaj, i od niego to dowiedzieliśmy się właśnie, że dotychczas nieprzysłano mu jeszcze żadnego rozkazu, któryby odnosił się do odwrotu jego wojsk z księstwa.

(Ref.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 21. marca.)

Met. Austr. 5⁰/₀ — 79⁷/₈; 4¹/₂ pct. — Akcyje bank. 1123. Sard. 32³/₄. Hiszp. 3⁰/₀ — 28⁷/₁₆. Polskie 300 — 124.; 500 — 79³/₄.

Prusy.

(Posiedzenie izby ludu w Erfurcie.)

Berlin, 22. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby ludu w Erfurcie — (izba państw niemiała wczoraj posiedzenia) — ogłoszono ukonstytuowanie wydziałów. Prezydującymi w siedmiu wydziałach są panowie: Spesshardt, Camphausen, Manteuffel, hr. Schwerin, Lengefeld, hr. Brandenburg i Thielau. Przedłożony prowizoryczny regulamin czynności przyjęto z małemi odmianami. Z dzisiejszego porządku dziennego przypada w obydwóch izbach sprawdzanie wyborów.

Z rezultatu konskrypcyi w prowincyi westfalskiej okazuje się znowu to powtórnie już konstataowane faktum, że w obydwóch ostatnich latach ludność Niemiec znacznie się zmniejszyła. (D.R.)

(Odwołanie pruskiego ambasadora z Sztuttgardy. — Tajny radca Delbrück. — Wyroki śmierci Bakunina i Roeckla potwierdzone przez króla Saksonii.)

Berlin, 21. marca. Wczoraj postanowił Jego król. Mość po naradzeniu się z każdym ministrem z osobna, odwołać natychmiast pruskiego posła, pana Sydow z Sztuttgardy. Z tego można sądzić o wrażeniu, jakie Württembergska mowa od tronu zrobiła na dworze tu-tejszym. — Tajny radca Delbrück powróci tu za kilka dni z bezpożytecznej misyi swej do Wiednia. Podług doniesień jego nie myślą ministrowie austriaccy wcale o zajęciu się naprawdę sprawą zjednoczenia cła; wszelkie manewry w tej mierze zdają się tylko to mieć na celu, aby zagrażać tem związkowi cłowemu i ile możności rozrywać go. — Nadesłane tu dzisiaj listy z Drezdna donoszą, że Jego Mość król Saski potwierdził wyroki śmierci dla Bakunina i Roeckla, i że stracenie ich bez wątpienia wkrótce już nastąpi. Bakunin życzył sobie podobno, aby go przynajmniej rozstrzelano, lecz życzenie to niema być spełnionem, i kara śmierci wykonana będzie przez ścięcie. Heubner zaś został podług tych samych doniesień ułaskawiony.

(Br. Zg.)

(Proces polityczny przeciw dziekanowi Kulczewiczowi. — Hrabia Tytus Działyński.)

Poznań, 13. marca. Na dzisiejszym posiedzeniu sądu przysięgłych wytoczono znowu proces polityczny, mianowicie przeciw dziekanowi Kulczewiczowi z Buka. Obwiniony miał na dniu 27 marca 1848 z członkami komitetu narodowego z Buka odebrać tamtejszemu poborcy obwodowemu Braun kasę cyrkularną, a przy oddaniu jej władzom pruskim zamiast 100 i kilka talarów wręczyć tylko kwity komitetu narodowego i asygnacje na polski magazyn. Oskarżono go o popieranie rokoszu. Pomieniony dziekan przyznaje zarzucane mu czyny, utrzymuje jednak, iż był do tego zmuszony. Przysięgli uznali go za niewinnego.

Wybrany w Kościeniu hrabia Tytus Działyński na deputowanego do Erfurtu, udaje się tam temi dniami, a w przejeździe swoim odbędzie w Berlinie naradę z polską partją względem postępowania jakie mu wypadnie zachować. Zdania stronnictw nie zgadzają się z sobą w tej mierze. Większa część jest za tem, iżby polscy deputowani brali udział tylko w obradach względem obrębu niemieckiego państwa związkowego dla założenia od narodu polskiego protestacyi przeciw wcieleniu wielkiego księstwa Poznańskiego do Niemiec, a więcej aby do żadnych innych obrad sejmowych nie przystępywali.

(Kurs giełdy berlińskiej z 23. marca.)

Dobrowolna pożyczka 106¹/₄ L. Oblig. długu państ. 86¹/₄. Akcy bank. 93¹/₂. Polskie listy zast. 95¹/₂. Pols. 500—79⁵/₈; 300—122. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 12¹/₂. Austriackie banknoty 88⁵/₈.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie stryjskim.)

Stryj, 16. marca. Według doniesień handlowych z Bolechowa, Mikołajowa i Zurawna płacono tamże na targach w pierwszej połowie marca w przecięciu za korzec pszenicy 16r.—12r.20k.—14r., żyta 12r.—11r.—12r.30k.; jęczmienia 10r.—8r.10k.—10r.; owsa 5r.—5r.30k.—4r.30k.; hreczki 19r.—7r.37k.—0; kukurudzy w Bolechowie 10r.; ziemniaków 5r.—4r.15k.—4r.30k. Celnar siana kosztował 1r.30k.—2r.5k.—1r.15k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 11r.50k.—7r.—12r.30k., miękkiego 8r.—6r.—10r. Funt mięsa wołowego 10k.—9k.—8³/₄k. a za garniec okowity dawano 3r.45k.—4r.—2r.55k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie kołomyjskim.)

Kołomyja, 20. marca. Na targach w Kołomyi, Sniatynie i Kuttach sprzedawano w pierwszej połowie b. m. w przecięciu korzec pszenicy po 11r.5k.—10r.48k.—12k.; żyta 7r.49k.—6r.32k.—9r.; jęczmienia 5r.—5r.35k.—6r.47k.; owsa 3r.3k.—3r.33k.—3r.50k.; hreczki w Kołomyi 7r.20k.; kukurudzy 6r.25k.—0—7r.

Zamiarem byłoby naszym spisywać potoczne dzieje przemysłu, wzrostu i postępu towarzyskich stosunków naszego miasta, jako stolicy kraju przewyższającego ludnością nie jedno państwo samowładne. W chęci zatem dopełnienia tej myśli jak najdokładniej, zaczniemy od spisu statystycznego osób zajmujących się zarobkowością przemysłową albo rękodzielniczą, bawiących się kupiectwem, rzemiosłem lub wszelką inną pracą ku zaopatrzeniu i wytworowi potrzeb społeczeństwa, w przekonaniu, że wzrost i ruch w obrotach towarzyskich idzie za spoteżeniem sił roboczych, a odwrotnie że statek i wewnętrzna potęga towarzystwa wywołuje siły przedsiębiorcze. — Dawnych, dawnych lat słynęła w przysłowiu: „Polityka lwowska;“ sławę tę idealną przyćmiły zachowane w pamięci słowa ludu: „Toruński pierniczek, Warszawski trzewiczek;“ co tłumacząc bezobrazowym językiem znaczy, że tylko praca, kunszt i przemysł zapewniają przyszłość i wyższe znaczenie miasta nad miastem. Moglibyśmy z dziejów przedstawić obraz handlu za dawnych czasów we Lwowie, okazując ile tu sprowadzano i ztąd rozchodziło się po całej Polsce towarów tureckich, indyjskich, jak tu Wschód świata zaopatrywał się w płody i w wyroby zachodniej Europy. — Mówiono wtedy i potem, że miasto kwitło; i prawda że kwitło ale bez owocu. Stosunki polityczne się pozmiały, przerwały się ogniwa, a lud nie przyuczony wydobywać z siebie własnego utworu, pozostał nagle bez sposobu utrzymania, wpadał w ubóstwo i nędzę i opuszczał siedlisko gdzie przedtem ojcowie jego tak świetnie przebywali. Bowiem nie przewóz i nie przekupstwo dostatek mnożą, ale wyrób własnego surowego płodu zabezpiecza statek fortuny. Wprawna ręka do wyrobu, wyrabiać nie przestanie to do czego się usposobiła, a kupiec się znajdzie choćby się i stosunki zerwały. Mazury Jędrzychowscy i dziś z pestrąmi po całym kraju, chociaż do Turcyi i Palestyny już nie zachodzą; sitarze z pod Kamieńca Podolskiego dawno już do Hiszpanii sitowia swego nie wożą, ale sita ich i rzeszota sławne są w okolicy całej i poszukiwane. Kupiec przybędzie jeżeli wyrobnik stateczny umie podsłuchać i zbadać potrzeby wieku i społeczeństwa w którym żyje. Kupiec jest obwieścicielem ducha towarzyskiego, a

30kr.; kartofli 4r.25k.—0—4r. Celnar siana 2r.—2r.3k.—3r.45k.; wełny 237r.30k.—0—55r.; nasienia konieca tylko w Kołomyi 90r. Sąg drzewa twardego 13r.20k.—23r.30k.—13r., miękkiego 8r.5k.—19r.—11r.15k. Za funt mięsa wołowego płacono 9¹/₂k.—9k.—10k. a za garniec okowity 4r.30k.—3r.40—2r.45k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 28. marca.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	21	5	25
Dukat cesarski	5	23	5	27
Półimperyal zł. rosyjski	9	22	9	25
Rubel śr. rosyjski	1	47 ³ / ₄	1	48 ¹ / ₂
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięćzłotówk.	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	50	100	—
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	15

(Kurs weksłowy wiedeński z 23. marca)

Amsterdam 161 p. 2. m. Augsburg 116 p. uso. Frankfurt 115¹/₂ p. 3. m. Genua 135¹/₂ p. 2. m. Hamburg 170¹/₂ p. 2. m. Liworno 115 p. 2. m. Londyn 11.37 p. 3. m. Medyolan 105 p. 2. m. Paryż 137¹/₂ p. 2. m. Agio duk. ces. 21. Napol. 9.22. Szufrynów 16.10. Agio Srebra 15³/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. marca. Książę Sapięha Leon, z Krasiczyna. — Hr. Karnicki Feliks, z Roguzna. — Hr. Rozwadowski Władysław, z Rytarowic. — Hr. Skarbak Włodzimierz, z Tarnopola. — Kopystyński Wojciech, z Sanoka. — Sroczyński Karol, z Bruśna. — Schmidt Konstanty, z Rudawki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. marca. Hr. Dzieduszycki Aleksander, do Lachowic. — Hr. Rozwadowski Władysław, do Krakowa. — Zwolski Julian, do Brynca zagórnego. — Böhm Józef, do Tarnopola. — Szawłowski Ludwik, do Przemysła. — Janko Henryk, do Hoszan. — Podlewski Aleksander, do Dołhego. — Pietruski Konstanty, do Rudy. — Głogowski Artur, do Bojeńca. — Papara Władysław, do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. marca:

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 ^{''} 9 ^{'''} 10 ^{'''}	— 6°	— 1°	zachodni	pochm. ☉
2god.zr.	27 10 0	— 1	— 6°	„ „	„ śniegu m.
10 g. w.	27 10 6	— 4		północ.-zachod.	„ ☉

rzemieślnik jego wytwórcą. Wzajemność ich tedy łączy; a jeżeli więc kraj, miasto, osada, chcą sobie zabezpieczyć byt trwały, społeczeństwo u nich idą rzemieślnik z kupcem i niech społeczeństwo wzrastają. — Chybę tego przytłoczył Lwów w owej porze niemal trzecią częścią mieszkańca. Odtąd mieszkaniem jał się sam do przemysłu i wyrobu potrzeb nieuchronnych, i z chlubą teraz, porównywając dawniejsze tabele z dzisiejszymi wyrzec może, że wyżej stanął jest w stanie sam przez siebie znacznie wpływać na obroty towarzyskie całego kraju. — Mijając dalsze względy podamy na dzisiaj spis liczebny stanu kupieckiego we Lwowie, jakim był z początkiem roku 1849 w księgach miejskich oznaczony, zachowując na później obliczenie rzemiosł i trybów zarobkowości, by ztąd wywiązać stosunki wzajemne i dalsze wnioski na przyszłość naszego miasta. Otóż z początkiem roku zeszłego liczone we Lwowie kupieckiego stanu Chryścian 221; Żydów 575; którzy charakterem handlu w ten sposób się składali: hurtowników chr. 2; żyd. 2. — Komisantów hurtowniczych chr. 9. — Kupców z firmą chr. 74; żyd. 111. — Kramarzy chr. 34; żyd. 381. — Przekupów drobiazgu kuchennego z firmą chr. 59; żyd. 66. — Modnistek chr. 43. — Tandetników żyd. 4. — Torebników żyd. 11. — Jaki zaś ich przemysł i obrót kupiecki świadczą ozdoby i w znacznej części zamożne sklepy i magazyny, chociaż częstokroć właściwość handlu nie wszystkim dozwala wystawy osobliwej, bo kupiec zboża, wełny, bydła, siana, potażu i podobnych rzeczy, mimo chęci nie ma w samym mieście sklepu ani wiechy stósownej. Te zaś co się okazały wystawą odznaczają się sklepy: galanteryjne, chr. 5; żyd. 7; — bławatne, chr. 7; żyd. 29; — sukienne, chr. 2; żyd. 11; — bławatne i sukienne oraz, chr. 0; żyd. 13; — norymberskie i bławatne oraz, chr. 0; żyd. 7; — żelazne i norymberskie oraz, chr. 7; żyd. 10. — Ze składem mebli, chr. 2; żyd. 0; — Ze składem szkła i naczyń stołowego, chr. 4; żyd. 2; — Sklepy płócien, chr. 5; żyd. 2; — skór, chr. 1; żyd. 1; — z futrami, chr. 2; żyd. 4., korzeane, 19 chrześcijańskich, a 16 żydowskich.